Wychodzi raz w tygodniu. *Porto opłacone ryczałtem.*

ROK XVII. Kraków, dnia 28 lipca 1934. Nr. 26.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ

Rozpowszechniajcie „Przegląd Kupiecki”

Orzecznictwa w sprawach podatkow.

PODATEK PRZEMYSŁOWY.

Zmiana w osobie przedsiębiorcy a zaległości podatku. Ustawowe pierwszeństwo zaspokojenia.

1. Z przepisu art. 36 ustawy z 15. lipca 1925 o podatku przemysłowym poz. 550 Dz. Ust. nie można wysnuć żadnego obowiązku nowego przedsiębiorcy w wypadku, gdy władza przed uczynieniem adnotacji na świadectwie przemysłowem o zaszłej zmianie w osobie przedsiębiorcy nie zażądała pokrycia zaległości.

2. Na zasadzie ustanowionej w art. 92 pow. ustawy odpowiedzialności rzeczowej można dochodzić roszczeń z tytułu podatku tylko na ruchomościach, należących do przedsiębiorstwa, niezależnie od osoby właściciela, natomiast odpowiedzialność osobista ciąży tylko na tych osobach, na które konkretny wymiar opiewa.

Wyrok NTA z 9. stycznia 1934 l. rej. 5011/29.

* * *

Księgi handlowe: Brak dowodów, wyciąg z obcych ksiąg jako dowód.

1. Brak całkowity lub częściowy dowodów na wpisy książkowe uzasadnia dostatecznie uznanie ksiąg handlowych za nieprawidłowe.

2) Wyciąg z ksiąg obcych nie stanowi dowodów książkowych na poszczególne pozycje dziennika.

Wyrok NTA z 14. grudnia 1933 l. rej. 7546/30.

* * *

Niezłożenie zeznania o obrocie — warunki karalności.

1. Skazanie z art. 103 ustawy o podatku przemysłowym jest uwarunkowane nietylko ustaleniem, że płatnik w terminie, przewidzianym w art. 55 ustawy, zeznania nie złożył lub złożył je, ale wadliwie, ale nadto wymaga ustalenia, że płatnik do złożenia zeznania był obowiązany.

2. Błędny jes pogląd, że obowiązek złożenia zeznania o obrocie powstaje z chwilą wykupienia świadectwa przemysłowego kategoryj, wymienionych w art. 52 usawy, choćby nawet wykupienie odnośnego świadectwa oparte było na omyłce ze strony podatnika.

Wyrok Izby Karnej (s. 3) SN z 20. lipca 1933 3K 494/33.

* * *

Różnica pomiędzy furmaństwem a przedsiębiorstwem PRZEWOZOWEM.

Furmaństwo, analogicznie do dorożkarstwa, polega w zasadzie na przewozie osób i towarów na nieznacznym terenie i w nieznacznym zakresie, natomiast masowy przewóz osób lub towarów na znacznej odległości, w szczególności w komunikacji międzymiastowej na przewidzianym w koncesji szlaku, który przedsiębiorstwo obsługuje, posiada już pewną organizację i stanowi przedsiębiorstwo przewozowe.

Wyrok Izby Karnej (s. 1) SN z 30. stycznia 1934 1K 923/33.

* * *

PODATEK DOCHODOWY.

Papiery wartościowe — zmiana wartości kursowej.

Dla uznania zmiany wartości papierów wartościowych za dochód podatkowy w myśl art. 19 ust. ost. ustawy o podatku dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.) decydujący jest wyłącznie charakter przedsiębiorstwa, w którego posiadaniu się one znajdują, natomiast bez znaczenia jest okoliczność, czy w ciągu okresu operacyjnego stanowiły one przedmiot transakcyj handlowych danego przedsiębiorstwa.

Wyrok NTA z 6. kwietnia 1934 l. rej. 7344/30.

* * *

Szacunek remanentów.

1. Podatnikowi przysługuje prawo swobodnej oceny wartości remanentów w granicach przepisów ustawowych w jednej, a zasad prawidłowego bilansowania, w szczególności zasad prawdziwości bilansu, z drugiej strony.

2. Prawo władzy do sprostowania szacunku remanentów powstaje wogóle dopiero w razie prawidłowego stwierdzenia, że podatnik przy ich oszacowaniu przekroczył podane wyżej granice swego swobodnego uznania i przyjął dowolnie za podstawę szacunku ceny, nie znajdujące uzasadnienia w stosunkach faktycznych, istniejących w dniu bilansowym i mających wpływ na wartość remanentów dla przedsiębiorstwa.

Wyrok NTA z 20 marca 1934 l. rej 4295/30.

Świadectwa przemysłowe a — chałupnicy.

W dniach ostatnich władze skarbowe na terenie Warszawy przeprowadzały lustrację świadectw przemysłowych przedsiębiorstw branży obuwianej.

Powyższe przedsiębiorstwa jako wytwórnie ręcznego obuwia prowadzone na podstawie świadectw przemysłowych kategorji przemysłowej w przeważnej części posiadające karty rzemieślnicze, zostały sporządzonemi protokułami zakwalifikowane, jako nadające się do wyższych kategoryj świadectw przemysłowych, przyczem w wielu wypadkach przeklasyfikowano z kategorji VIII-ej i VII-ej na V-ą a nawet i IV-ą kat. przem.

Następiło to w ten sposób, iż Urzędy Skarbowe doliczyły do liczby osób zatrudnionych w danem

(Ciąg dalszy na str. 11-tej)

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ.

Rok XVII. Kraków, dnia 28 lipca 1934 Nr. 26

Cena abonamentu:
Abonament kwartalny 4 zł
„ półroczny 8 zł
„ roczny 16 zł
Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują wszystkie biura dzienników i ogłoszeń

Godziny urzędowe Redakcji od 6 do 7 wiecz. Rękopisów Redakcja nie zwraca.
Redakcja i administr. Kraków, Grodzka 43. Telefon Nr. 132-67
Konto P. K. O. Nr. 400.342

Ogłoszenia:
Wiersz milim. 1 szp. na okładce 40 groszy
Wiersz milim. 1 szp. na I str. okładki 60 groszy
Wiersz milim. 1 szp. w tekście 60 groszy
Cała strona okładki Zł 200 Pół strony okładki Zł 100 Ćwierć strony Zł 50 Ósma strony Zł 25
Cała strona w tekście Zł 450, Pół strony Zł 230 Ćwierć strony Zł 120 Jedna ósma strony Zł 60

Klęska powodzi - a kupiectwo

Nieszczęsna katastrofa powodzi, jaka głównie nawiedziła małopolską dzielnicę, pogrążyła na długi okres czasu w nędzę tysiące rodzin, wywołała nowy, ciężki problem ratowniczy, zrodziła setki pomysłów w tym kierunku. — Olbrzymie sumy, na których nadmiar nigdy nie „cierpieliśmy“, **będzie trzeba zdobyć, aby jakoś załatać tę dziurę aby przyjść z pomocą wydajną i szybką tysiącom rodzin.**

Prasa nawołuje do ofiarności publicznej, do zbierania pieniędzy i naturaljów na doraźną i stałą pomoc odbudowawczą. — Szeroki ogół ma jednak na oczach **tylko** tych „maluczkich“, tych biednych i z wszechmiar na pomoc i współczucie zasługujących wieśniaków, których zdradziecki element pozbawił ziemi-karmicielki, dachu nad głową i dorobku wielu lat.

Zasadniczo zapomina się o tym znacznym odsetku ludności, niemniej dotkniętej katastrofą powodzi, jakiem jest **kupiectwo.** Szeroki ogół, przyzwyczajony do

wrażeń **wzrokowych** przy obserwacjach, nie pogłębia się ani zastanawia nad dewastacją, jaką powódź wyrządziła w świecie handlowym. Już się jakoś tak przyzwyczaiła opinja publiczna, że od kupców należy **tylko żądać wszelkich możliwych świadczeń i ofiar,** a nikt nie zastanawia się nad potrzebą niesienia pomocy tej części obywateli.

Faktem jest niezbitym, iż kupiectwo na skutek powodzi znajduje i znajdzie się na daleką przyszłość **w rozpaczliwem położeniu.** — Kupiec wszak uzależniony jest od dobrobytu swych odbiorców i ich zdolności materjalnej do pokrywania swych zobowiązań. — Gdy zaś tak ogromne masy potraciły swe dobytki, a zarobkowość ich na długi okres czasu stoi pod wielkim znakiem zapytania, to **los ich podzielić muszą** — z natury rzeczy — **kupcy,** tz. ich tak skromne dotychczasowe zarobki znikną zupełnie wzgl. spadną do minimumu. — Co gorsza, wyłania się **kwestja zwrotu długów,** zaciągniętych przez zubożałych włościan wobec kupców, i związany z tem problem wyrównania **swych zobowiązań przez kupców wobec ich wierzycieli** prywatnych i skarbowych. — Kupcowi grozi więc **podwójna katastrofa:** z jednej strony zamarcie handlu, brak obrotów, dochodów, wpływów gotówkowych, **i niechybna utrata, wzgl. zamrożenie na długie lata swych pretensyj do nieściągalnych, bo zniszczonych powodzią dłużników,** a z drugiej strony ewentualna konieczność terminowego **zapłacenia swych własnych zobowiązań** handlowych oraz uiszczenia znacznych sum na rzecz Skarbu Państwa, samorządów i t. d. — Czyż jest do pomyślenia, aby kupiec, tak od szeregu lat uginający się pod brzmieniem kryzysu był w stanie w obecnym czasie podołać tym ciężarom tak nierówno rozłożonym i tak bezwzględnym.

Przebąkiwuje się o konieczności wprowadzenia **moratorjum** dla dzielnic, dotkniętych powodzią. — Bezwzględnie słuszna myśl! Ale jakoś nie można dosłuchać **się w tych projektach myśli o kupiectwie, gdyż** wciąż przebija się słowo „rolnicy“.

Dobrze się więc stało, że Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie, która pierwsza zainicjowała szeroko zakrojoną akcję zbiórkową na rzecz **ogółu** ludności, dotkniętej katastrofą powodzi, zwołała na dzień 5. sierpnia br. konferencję przedstawicieli organizacyj gospodarczych z miast i miasteczek, nawiedzonych tą klęską elementarną, aby z jednej strony zebrać konkretny materjał, tyczący się rozmiarów klęski, pod jakimi ucierpiał handel i przemysł, a z drugiej, **aby znaleść stosowne remedja,** któreby możliwie rychło i celowo zaradziły dalszym konsekwencjom tego nieszczęścia. — Przebieg dyskusji i uchwały tej konferencji niezawodnie przyczynią się do naświetlenia faktycznej sytuacji w kupiectwie i przemyśle w okolicach dotkniętych powodzią oraz do zrealizowania słusznych postulatów, zmierzających do ratowania również i tego odłamu społeczeństwa.

Co każdy kupiec wiedzieć winien o obowiązku rejestracji w Sądzie handl. oraz o księgach handl.

Przepisy w tej sprawie zawarte są w Dz. U. Nr. 57 poz. 502 z 30 czerwca 1934, tj. w Kodeksie Handlowym i **weszły w życie z dniem 1 lipca 1934.**

Przez wyrażenie „kupiec“ rozumie kodeks każdego, kto we własnem imieniu prowadzi przedsiębiorstwo zarobkowe, a więc pod miano „kupiec“ w rozumieniu ustawy podpada, kupiec w potocznem znaczeniu tego słowa, przemysłowiec, rękodzielnik, pośrednik handlowy, właściciel hotelu, spedytor itd. itd. — Każdy kupiec, który prowadzi przedsiębiorstwo zarobkowe **„w większym rozmiarze“** jest kupcem **rejestrowym,** to znaczy: **jest obowiązanym wpisać się do rejestru handlowego.** — W Nrze 25 (str. 7) omówiliśmy szerzej rozporządzenie, ustalające, co rozumieć należy przez określenie **„w większym rozmiarze“** tu podajemy jedynie, że rozumie się przez to kupców, uprawiających **handel** za kateg. I. lub II. świadectw przemysłowych, o ile w tym ostatnim wypadku prawomocny wymiar obrotu za ostatni rok przekraczał zł. 100.000 wzgl. o ile chodzi o **przemysłowca,** obowiązek ten spada na wykupujących świadectwa przemysłowe I—V kateg. — Jasno więc z powyższego wynika, że każdy

kupiec (w potocznem znaczeniu tego słowa), o ile jego obrót za r. 1933 wynosił zgodnie z jego księgami handlowemi ponad 100.000, a wykupuje jedną z powyższych kategoryj jest już obowiązany do rejestrowania się wzgl. (o ile na skutek rekursu wymiar obrotu za r. 1933 nie zostanie zredukowany do kwoty poniżej 100.000.) będzie do tego obowiązany po otrzymaniu niekorzystnej decyzji Komisji Odwoławczej.

Powyższe tyczyło się firm **jednoosobowych.** — **Przy spółkach wszelkiego rodzaju** (a więc jawnych, komandytowych, z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjnych) **zachodzi obowiązek rejestrowania się w każdym wypadku,** a więc bez względu na kategorję świadectwa przemysłowego i obrót z r. 1933.

Wpis do rejestru handlowego następuje — w zasadzie — na podstawie pisemnego zgłoszenia, wniesionego przez żądającego wpisu do właściwego Sądu Okręgowego jako handlowego, który prowadzi rejestr handlowy, przyczem podpisy na takiem podaniu muszą być uwierzytelnione przez notarjusza. — Do tego podania winny być dołączone wszelkie potrzebne dokumenty, a więc firma **jednoosobowa** dołączy świadectwo I. lub II. kateg. oraz odpis nakazu płatniczego na p. przemysłowy za ubiegły rok — o ile chodzi o kupca w potocznem znaczeniu tego słowa, zaś świadectwo przem. I—V. kateg. o ile chodzi o przemysłowca. — O ile zaś chodzi **o spółkę** dołączyć należy 1) **świadectwo przemysłowe** oraz 2) **umowę spółki** zaś w obu wypadkach legalizowany przez notarjusza, **sposób podpisywania firmy i wzory podpisów** firmowych. — Dokumenty wymagane, mogą być dołączone albo w oryginale albo w uwierzytelnionym odpisie.

Co uwidacznia rejestr handlowy? Stwierdza on fakt /powstania przedsiębiorstwa handlowego, osobę lub osoby właściciela (i), ich zmianę, rodzaj przedsiębiorstwa, osoby upoważnione do podpisu firmowego, wszelkie upadłości, odroczenie wypłat i zakończenie powyższych postępowań, które to ostatnie wpisy nie będą publicznie ogłaszane. — Ponadto — **przy spółkach** — stwierdzić będzie można z rejestru wysokość kapitału obrotowego, udziały spólników, stan majątkowy (ze złożonych wyciągów bilansowych). Do rejestru winny być wpisane wszystkie filje przedsiębiorstwa. — Filje winne być 2 razy zgłoszone do sądu, tj. w Sądzie okręgowym, właściwym dla siedziby centrali, jakoteż w Sądzie okręgowym właściwym dla poszczególnych filij, (nb. o ile one znajdują się w innem mieście, poza okręgiem Sądu okr. właściwego dla centrali). — Prócz tego do rejestru wpisać należy ustanowienie prokuratury, jej odwołanie, pozbycie przedsiębiorstwa, jego wydzierżawienie itd. Żona kupca rejestrowego wzgl. żona wspólnika jawnego w spółce może żądać wpisu w rejestrze wzmianki o umowie, dotyczącej małżeńskich stosunków majątkowych (intercyza, posag, etc.). Wpis taki ma decydujące znaczenie w wypadku, gdy kupiec popadnie w kłopoty majątkowe, gdyż wpis nadaje żonie stanowisko pełnouprawnionego wierzyciela, a żaden z innych wierzycieli nie może kwestjonować wpisanej wierzytelności żony, o ile ten wpis poprzedza termin powstania jego wierzytelności.

Każdy kupiec rejestrowy obowiązany jest prowadzić wedle zasad prawidłowej rachunkowości taką **księgowość handlową,** jaka ze względu na rodzaj i rozmiar przedsiębiorstwa jest konieczna celem ujawnienia stanu majątkowego i interesów handlowych. Przypominamy, że w tym kierunku wydane zostało rozporządzenie Ministra Skarbu z 18 kwietnia 1932, w sprawie prowadzenia, badania i oceny ksiąg handlowych dla celów podatku przemysłowego oraz rozp. Prez. Rzplitej z dnia 27. X. 1933, Dz. U. Nr. 84 poz. 623 o zasadach sporządzania bilansów itd. przez osoby prawne (spółki akcyjne, z ograniczoną odpowiedzialnością itd.).

W tem miejscu przypominamy — głośną sprawę postanowień kodeksu **karnego,** który w paragr. 280 stanowi: „Kto, będąc obowiązany z mocy przepisu do prowadzenia księgowości kupieckiej (dodatek redakcji: a więc każdy kupiec, podlegający obowiązkowi wpisu do rejestru **jest** też obowiązany do prowadzenia księgowości) **wcale jej nie prowadzi** lub prowadzi ją wadliwie, podlega karze aresztu do 6 miesięcy lub grzywny“ — oraz paragraf 281, wedle którego „Kto prowa-

dzi księgowość kupiecką w sposób niezgodny z prawdą, albo księgi lub dokumenty handlowe uszkadza, ukrywa, przerabia lub podrabia, podlega karze więzienia do lat 5“.

A zatem od dnia 1 lipca br. przestała już być wątpliwą kwestja zabawiązania do prowadzenia ksiąg handlowych, gdyż kodeks handlowy dokładnie określa, kto ma obowiązek ich prowadzenia.

Wszelkie obowiązkowe wpisy do rejestru handlowego winny nastąpić — pod rygorem grzywien do 500 zł. — w ciągu 14 dni od chwili ich powstania, a więc od chwili zawiązania spółki, zmiany w osobach spólników, siedziby spółki, ustanowienia prokury itd. Osoby, obowiązane do zgłoszenia, odpowiadają solidarnie za szkody, wynikłe z niewykonania lub zwłoki w wykonaniu tej czynności.

Ci kupcy, którzy w chwili wejścia w życie kodeksu handlowego już byli zarejestrowani, pozostają nadal kupcami rejestrowymi, choćby nie posiadali warunków do zarejestrowania (a więc np. obecnie już prowadzą przedsiębiorstwo III. kateg. handlowej lub podatek obrotowy 40.000 zł.). Na własne żądanie mogą być jednak z rejestru handlowego skreśleni. — Odwrotnie zaś, ci kupcy, którzy posiadają warunki wpisu do rejestru handlowego, a dotychczas nie są zarejestrowani, obowiązani są wpisać się do rejestru handlowego w ciągu **6 miesięcy, licząc od dnia 1 lipca 1934** (czyli do końca r. 1934) po myśli art. XXX. paragr. 3 rozp. wprowadzającego kodeks handlowy.

Koszta wpisu mają być odrębnem rozporządzeniem ustalone. Chwilowo obowiązują w tym względzie przepisy dotychczasowe, wedle których — zależnie od kategorji świadectwa przem. — koszta te wahają się między 40 a 80 zł., do czego dochodzą jeszcze koszta ogłoszenia w Monitorze Polskim w kwocie około 60 do 100 zł.

Członkom Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców będzie sekretarjat bezpłatnie wygotowywał odnośne podania rejestrowe.

Jak starać się o ulgi podatkowe dla nowych budowli.

Pojawiło się wreszcie od roku przeszło oczekiwane rozporządzenie wykonawcze Ministra Skarbu do ustawy z dnia 24 marca 1933 (Dz. Ust. Nr. 22 poz. 173) o ulgach dla nowowznoszonych budowli. Rozporządzenie to nosi datę 7 czerwca 1934 i zostało ogłoszone w „Dzienniku Ustaw“ Nr. 55 pod poz. 494.

Przynosi ono pewien porządek i ujednostajnienie praktyki przy przyznawaniu przysługujących ulg, zawiera jednak wiele postanowień rygorystycznych, które w niejednym wypadku spowodują utratę ulg przysługujących z mocy ustawy.

Jak w innych trudniejszych sprawach podatkowych, tak i przy staraniach o ulgi podatkowe, korzystają zwykle podatnicy z pomocy fachowych biur rzeczników podatkowych, niemniej każdy interesowany winien sam zaznajomić się z zasadniczemi postanowieniami obowiązujących przepisów, ażeby przez zaniedbanie wyznaczonych do wniesienia podań terminów nie pozbawić się poważnych bądź co bądź ulg, jakie budującym nowe budynki daje ustawa. Trzeba bowiem wiedzieć, że o ile dawniej ulgi niektóre były przyznawane z urzędu, obecnie są one przyznawane **tylko na skutek indywidualnych podań,** wnoszonych przez płatników i należycie udokumentowanych.

Według wspomnianego rozporządzenia należy starać się o ulgi w zakresie różnych podatków w sposób następujący:

Podatek od nieruchomości.

Ulga w podatku od nieruchomości przysługuje nowym budowlom, nadbudowom (przebudowom **nie!**), przeznaczonym na cele mieszkalne, przemysłowe lub handlowe, tak w gminach miejskich, jak i wiejskich, przez lat 15, licząc od dnia chociażby tylko częściowego **faktycznego** oddania budynku w użykowanie, niezależnie od daty zezwolenia władzy budowlanej na użytkowanie.

Podanie o przyznanie zwolnienia od podatku od nieruchomości należy wnieść do urzędu skarbowego, w którego okręgu budynek się wznosi, **w ciągu 60 dni,** licząc od dnia, w którym faktyczne użytkowanie nowej budowli się rozpoczęło.

Jeżeli podanie o ulgę będzie wniesione po tym 60-dniowym terminie, ulga będzie przyznana od na-

stępnego kwartału kaledarzowego po wniesieniu podania na pozostały czas piętnastoletniego okresu.

Wynika z tego, że kto spóźni się z podaniem, będzie musiał **zapłacić** podatek od nieruchomości za czas od dnia faktycznego oddania domu do użytku do tego kwartału kalendarzowego włącznie, w którym nastąpi wniesienie podania. Rygor ten w roku 1934 jeszcze nie obowiązuje.

Do podania w podatku od nieruchomości należy dołączyć:

a) zezwolenie na budowę,

b) zatwierdzony plan budowy,

c) zaświadczenie stwierdzające, że budowla jest nową bądź nadbudowaną lub przybudowaną,

d) zezwolenie na użytkowanie budynku i

e) zaświadczenie stwierdzające dzień rozpoczęcia użytkowania.

Zaświadczenia, wymienione pod c), d) i e) mogą być objęte jednym dokumentem.

Podatek dochodowy.

Ulgi w zakresie podatku dochodowego przysługują tylko przy budowie domów **mieszkalnych.** Jeśli nowy dom obejmuje częściowo lokale mieszkalne, częściowo nieprzeznaczone na cele mieszkalne, natenczas ulgi przyznane będą **tylko w stosunku, odpowiadającym częściom mieszkalnym.** Korzystają z ulg w podatku dochodowym narówni z nowemi budowlami, również przybudowy, nadbudowy, jak i **przebudowy,** jeżeli przez nie powstają nowe lokale mieszkalne.

W podatku dochodowym przysługują dwojakiego rodzaju ulgi, które omówimy osobno.

a) **Zwolnienie dochodów, płynących z nowych domów mieszkalnych od podatku dochodowego.** Ulga ta przysługuje tylko w gminach **miejskich** do końca **piętnastego roku** podatkowego od chwili ukończenia budowy, jeżeli budowa wykończona będzie między 1. IV. 1933 — do końca 1940. Ulga ta jest przedmiotową, t. j. związaną z nową budowlą i przysługuje tej budowli przez lat piętnaście bez względu na zmianę właścicieli.

Podanie o tę ulgę należy wnieść do urzędu skarbowego przed uprawomocnieniem się wymiaru podatku dochodowego na rok podatkowy, bezpośrednio następujący po roku, w którym ukończono budowę. Jeżeli podanie zostanie wniesione po uprawomocnieniu się podatku, ulga za jeden rok przepadnie i będzie przyz-

nana tylko na pozostałych lat 14. Gdyby podanie było wniesione po uprawomocnieniu się wymiaru podatku za dwa lata po ukończeniu budowy, ulga będzie przyznana tylko na pozostałych lat 13 i t. d.

Zaniedbanie więc terminów powoduje uratę ulgi i w tych latach dochód z nowych budowli musiałby być opodatkowany. Postanowienie to w roku 1934 jeszcze nie obowiązuje.

Do podania o tę ulgę zwolnienia dochodów z mieszkalnych części nowej budowli należy dołączyć zaświadczenie, stwierdzające datę ukończenia budowy, ogólną ilość mieszkań, ogólną ilość lokali przeznaczonych na inne cele aniżeli mieszkalne, gólną kubaturę użytkową budynku oraz kubaturę użytkową części mieszkalnej budynku.

b) **Prawo potrącenia z dochodu, podlegającego podatkowi dochodowemu, sum będących częścią tego dochodu, a zużytych na budowę.**

Ta ulga przysługuje tak w gminach miejskich, jak i wiejskich, nosi charakter podmiotowy, tj. przysługuje tylko tej osobie, która dom **wybudowała,** nawet wtedy, gdy dom przejdzie w ręce osób trzecich i tyczy się również okresu wykończenia budowy między I. IV. 1933 a końcem 1934.

Dawniej, t. j. przed 1. IV. 1933, ulga ta szła o wiele dalej, gdyż można było cały koszt budowy domu (o ile tylko więcej niż ⅔ powierzchni użytkowej służyło celom mieszkalnym), potrącać od dochodu podatkowego przez pięć lat po ukończeniu budowy. Obecnie tylko ten dochód, który w pewnym roku osiągamy i w budowę wkładamy, będzie w następnym roku zwolniony od opodatkowania. Sumy, włożone w budowę, a pochodzące z jakichkolwiek pożyczek lub z oszczędności, nie podlegają potrąceniu od dochodu podatkowego.

Ulga przysługuje zatem w zasadzie **tylko przez tyle lat, przez ile trwa budowa.** Co z bieżącego dochodu naszego włożymy w jednym roku w budowę, to w następnym roku będzie wolne od opodatkowania.

Ulgę tę będą przyznawać urzędy skarbowe **definitywnie** dopiero w roku następującym po roku, w którym ukończono budowę, za wszystkie lata budowy.

Ci, którzy budowali dom za pobierane wynagrodzenie służbowe, opodatkowane bieżąco według Działu II. ustawy o podatku dochodowym, muszą wnieść podania **do 1-go kwietnia roku,** następującego po roku ukończenia budowy i otrzymają zwrot podatku uposażeniowego, zapłaconego w latach trwania budowy.

Inni podatnicy mogą otrzymać ulgę tu omawianą już w czasie trwania budowy, lecz tylko **warunkowo,** w ten mianowicie sposób, że wymiar podatku nastąpi normalnie, urząd skarbowy wstrzymuje jednak egzekucję podatku, jaki przypada do zapłaty od dochodu zużytego na budowę, aż do czasu definitywnego przyznania ulgi po ukończeniu budowy.

O te warunkowe ulgi w czasie trwania budowy należy wnosić podania z roku na rok przed uprawomocnieniem się wymiaru na dany rok podatkowy.

Podanie o ulgę **definitywną** należy wnieść do tego urzędu skarbowego, który jest właściwy dla wymiaru podatku dochodowego **przed uprawomocnieniem się wymiaru podatku dochodowego na rok podatkowy, bezpośrednio następujący po roku, w którym ukończono budowę.**

Spóźnienie podania spowoduje utratę ulgi za wszystkie lata trwania budowy, gdyż spóźnione podania nie będą rozpatrywane. Wyjątkowo tylko, na osobną prośbę, może dyrektor izby skarbowej darować skutki przekroczenia terminu, jeśli płatnik swe spóźnienie ważnemi powodami uzasadni.

Rygor ten w r. 1934 jeszcze nie obowiązuje.

Do podania należy dołączyć te same dowody, co przy podaniach o ulgę, omówioną wyżej pod a), ponadto wiarogodny wykaz poniesionych na budowę kosztów i to w każdym roku budowy zosobna. Podać też należy kwoty dochodów, zużytych na budowę w każdym roku budowy.

Józef Wanke.

OGŁOSZENIE KODEKSU HANDLOWEGO.

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 57 z dnia 30 czerwca br. opublikowane zostało rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca br., zawierające Kodeks Handlowy — część pierwsza (poz. 502).

Art. 1 rozporządzenia postanawia, że w stosunkach handlowych obowiązują w braku przepisów Kodeksu Handlowego i ustaw szczególnych lub powszechnego w państwie prawa zwyczajowego — przepisy prawa cywilnego. Księga pierwsza traktuje o kupcu i zawiera następujące działy: pojęcie kupca, rejestr handlowy, firma, zbycie przedsiębiorstwa, rachunkowość kupiec-

ka, pełnomocnicy handlowi, kupiec jednoosobowy, osoba prawna, spółka jawna, spółka komandytowa, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna, przekształcenie spółki akcyjnej i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Księga druga traktuje o czynnościach handlowych i zawiera następujące działy: przepisy ogólne, prawo rzeczowe, zobowiązania. Przepisy końcowe przewidują, że wykonanie niniejszego Kodeksu porucza się ministrom: Sprawiedliwości oraz Przemysłu i Handlu. Rozporządzenie niniejsze weszło w życie na całym obszarze państwa z dniem 1 lipca br., z wyjątkiem art. 376, którego wprowadzenie w życie zastrzega się osobnem rozporządzeniem ministrów: Przemysłu i Handlu oraz Sprawiedliwości.

W tym samym Dzienniku Ustaw ogłoszone zostało rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 27 czerwca br., zawierające przepisy, wprowadzające Kodeks Handlowy — cz. I. Rozporządzenie weszło w życie na całym obszarze państwa z dniem 1 lipca 1934 r.

W SPRAWIE ZGŁOSZENIA PRZEMYSŁU (TZ. „KARTY PRZEMYSŁOWE“).

Jak wiadomo, każdy kupiec obowiązany był (i będzie) przed rozpoczęciem prowadzenia handlu, **zgłosić** we właściwej władzy (w Krakowie w Magistracie, na prowincji w Starostwie), **prowadzenie przemysłu.** — Dawniej dokument taki nazywał się **„kartą przemysłową“**, obecnie **„potwierdzeniem zgłoszenia przemysłu“.** — Nieuczynienie zadość temu wymogowi ustawy przemysłowej pociąga za sobą dotkliwe grzywny, a nawet może spowodować przymusowe zamknięcie lokalu handlowego.

Szeroki ogół nie zna należycie tych obowiązków, będąc błędnie przekonanym, że zawiadomić należy jedynie Władze Skarbowe i nie wiedząc, że prócz tego jest jeszcze władza administracyjna, u której należy zgłosić fakt rozpoczęcia prowadzenia handlu. — Ostatnio bywają przeprowadzane w sklepach **lustracje dla stwierdzenia** czy odnośny kupiec uczynił zadość obowiązkowi zgłoszenia prowadzenia przedsiębiorstwa w Magistracie wzgl. w Starostwie.

Sprawa ta nabiera obecnie wielkiej wagi, a to w związku z nowelą do ustawy przemysłowej. — Wiadomo bowiem, że nowela ta przewiduje możność ograniczenia uprawnienia do handlu, przyczem jednak **„prawa prowadzenia przemysłu, nabyte na podstawie przepisów dotychczasowych, pozostają w mocy“** (art. 1 ust. 1 punkt 23).

Znowelizowana ustawa przemysłowa **wchodzi w życie dnia 15. sierpnia.** — Każdy kupiec winien więc we własnym interesie bezzwłocznie stwierdzić czy posiada tzw. **kartę przemysłową z lat dawnych** wzgl. w wypadku, gdy takiej nie ma i nigdy dotychczas nie zgłosił swego przedsiębiorstwa w Magistracie wzgl. w Starostwie, **winien to uczynić natychmiast dodatkowo.** — Zaniedbanie tej niekosztownej formalności może go bowiem narazić na poważne przykrości i nieprzewidziane następstwa.

Członkom Krak. Stowarzyszenia Kupców wygotowuje Sekretarjat bezpłatnie odpowiednie podania i udziela wyjaśnień.

SPRAWY PODATKOWE.

ULGI PRZY NABYWANIU ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH W ZWIĄZKU Z WALKĄ Z BEZROBOCIEM.

W uzupełnieniu okólnika z dn. 29/XII. 1933 r. L. D. V. 54884/4/33 Ministerstwo Skarbu na podstawie art. 94 ustawy o państwowym podatku przemysłowym okólnikiem z dn. 30/VI. 1934 r. L. D. V. 24754/4/34 upoważniło izby skarbowe do zwalniania przedsiębiorstw przemysłowych od dopłaty do ceny świadectwa przemysłowego wyższej kategorji w wypadku, gdy w okresie od dn. 1/VII. 1934 r. do dn. 31/XII. 1934 r. nastąpi zwiększenie liczby zatrudnionych robotników w porównaniu z liczbą, przyjętą za podstawę do określenia kategorji świadectwa przemysłowego na rok 1934. Wspomniana ulga może dotyczyć jedynie przedsiębiorstw przemysłowych, zatrudniających do 1000 robotników i ma być udzielana — na indywidualne podania płatników, wnoszone do właściwego urzędu skarbowego — przedsiębiorstwom, które przyczyniają się do akcji zwalczania bezrobocia, przyczem z reguły nie może obejmować takich przedsiębiorstw, które w związku z charakterem swej działalności sezonowo zwiększają liczbę zatrudnionych robotników.

Kronika.

EKSPORT DO ŁOTWY.

Firmy zainteresowane w eksporcie do Łotwy, mogą przeglądać w biurze Izby przemysłowo - handlowej w godzinach urzędowych odpis ogłoszonej w dzienniku urzędowym łotewskim ustawy o walucie i handlu zagranicznym z dnia 8. czerwca 1934 r.

EKSPORT DO KOLUMBJI.

Firmy zainteresowane w eksporcie do Kolumbji, zasięgnąć mogą w Izbie przemysłowo-handlowej informacji w kwestjach trudności w wyrabianiu licencji przy wymianie walut na pokrycie należności za importowany do Kolumbji towar.

EKSPORT DO WŁOCH.

Zainteresowane w obrocie z Włochami firmy eksportowe mogą w Izbie przemysłowo-handlowej przeglądnąć streszczenie włoskiego dekretu ministerjalnego z dnia 26. maja br. zawierającego przepisy regulujące operacje wymiany walut lub dewiz.

EKSPORT DO FRANCJI.

Izba przemysłowo-handlowa w Krakowie zwraca uwagę zainteresowanych w eksporcie do Francji, że przy imporcie szeregu towarów do Francji obowiązuje przymus znakowania pochodzenia. Wykaz artykułów podlegających temu obowiązkowi zestawił Państwowy Instytut Eksportowy w sprawozdaniu za r. 1933, a obecnie w formie zaktualizowanej w wydawnictwie „Przepisy importowe w krajach europejskich“. Pozatem w dziale zmian przepisów celnych i dewizowych wydawanego przez Instytut Eksportowy „Informatora Eksportowego“ podawane są dalsze zarządzenia francuskie, obejmujące przymusem znakowania szereg innych towarów. Dopuszczenie towaru do importu uzależnione jest od ścisłego przestrzegania obowiązujących przepisów.

WYJAŚNIENIE W SPRAWIE ZNORMALIZOWANYCH ZESZYTÓW SZKOLNYCH.

Sekcja Papiernicza przy Krakowskim Stowarzyszeniu Kupców zwraca uwagę, iż rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświaty Publ. w sprawie przymusowego używania znormalizowanych zeszytów szkolnych, **zostało cofnięte.**

Temsamem więc mogą uczniowie w roku szkolnym 1934/35 używać nadal zeszytów starego typu, które są znacznie tańsze.

ZAJĘCIE RUCHOMOŚCI ZA PODATKI.

Minister skarbu wyjaśnił, iż ruchomości płatników, zajęte przed 11 czerwca 1934 r. za zaległe podatki, powstałe przed 1 października 1931 r., winny, pomimo udzielenia ulg, pozostać nadal pod sekwestrem. Od tej reguły władze skarbowe muszą w całym szeregu wypadków odstąpić. Do takich wypadków należy: 1) o ile obłożone są sekwestrem ruchomości płatników, których zaległości zostały zabezpieczone hipotecznie; 2) o ile obłożone są sekwestrem ruchomości, które z upływem czasu tracą na wartości, naprzykład towary sezonowe, rzeczy ulegające zleżeniu i t. p. W tych wypadkach mogą być zajęte rzeczy inne, nie ulegające zepsuciu. O ile stwierdzony będzie brak takich przedmiotów, należy fakt ten wziąć pod uwagę przy udzieleniu ulg, 3) W innych wypadkach władze skarbowe powinny kierować się względami na dobro Skarbu Państwa, by nie został narażony na straty, a pozatem, by płatnik miał możność wykorzystania ulg przewidzianych w specjalnych rozporządzeniach.

przedsiębiorstwie t. zw. „chałupników“ i to nietylko ich osobiście lecz i zatrudnionych u tych rzekomych „chałupników“. — czeladników.

W związku z powyższem, organizacje zainteresowanych złożyły w Min. Skarbu memorjał, wyjaśniający, iż stanowisko Urzędów Skarbowych nie posiada żadnego uzasadnienia prawnego.

Ustawa o pod. przem. w brzmieniu, ustalonem obwieszczeniem Min. Skarbu z dn. 27. I. 1932 r. zarówno, jak i w poprzedniem brzmieniu nie zna zupełnie pojęcia chałupnika.

Ustawa o podatku przemysłowym wyraźnie głosi w art. 1, że państwowemu podatkowi przemysłowemu podlegają wszelkie handlowe, przemysłowe i inne na zysk obliczone przedsiębiorstwa, zwalniając z podatku przemysłowego w p. 11 art. 3 Ust. przemysł ludowy i rzemiosło, wykonywane ubocznie przez drobnych gospodarzy rolnych, lub bezrolnych bez obcych sił pomocniczych, przyczem § 14 rozp. wyk. do tego artykułu wyraźnie zastrzega, że przemysł ludowy i rzemiosło, które nie odpowiadają chociażby jednemu z powyższych warunków podlegają opodatkowaniu.

Sprawę chałupników porusza jedynie orzecznictwo Sądu Najwyższego (Nr. II. 2 K. 323/29 i Najw. Tryb. Administracyjnego Nr. 2516/28) i in. ustalające, iż chałupnik jest czemś pośredniem pomiędzy robotnikiem, a rzemieślnikiem i, że chałupnik sui generis jest robotnik, względnie pracownik, znajdujący się w stosunku najmu pracy do pracodawcy.

Powyższe stanowisko w zasadzie słuszne, jeśli trzymać się ściśle poglądu Sądu Najwyższego, określającego chałupnika jako coś pośredniego między robotnikiem, a rzemieślnikiem, podkreślając tem samem, że chodzi o osoby pracujące same bez pomocy, analo-

gicznie do ludowego rzemiosła, względnie przemysłu.

Stanowisko to znajdowało równie uzasadnienie w ustawie o pod. przem. z dn. 15. VII. 1925 r. w dawnem brzmieniu zwalniającej osoby pracujące same od obowiązku wykupienia świadectwa przemysłowego (Cz. VIII. Rozdz. XIX. C. zał. do Art. 23).

Art. 8 znowelizowanej ustawy w p. 5 zwalnia pracownie i zajęcia rzemieślnicze, rękodzielnicze od podatku przemysłowego od obrotu o ile są prowadzone przez właściciela przy współudziale 1 członka rodziny, uzależniając to zresztą od posiadania karty rzemieślniczej.

Wszystkie przepisy powyższe w rezultacie dają zupełnie jasne stanowisko, iż „chałupnikiem“ w sensie rozumianym przez orzecznictwo może być tylko osoba pracująca na mocy umowy zawartej z wytwórcą bez zatrudnienia sił najemnych, skoro praca ta jest wykonywana na rachunek zlecającego, zazwyczaj we własnym mieszkaniu pracującego.

Oprócz osób, które mogłyby być uznane za chałupników w sensie powyższym, wytwórcy branży obuwianej w okresach sezonów oddają do częściowego przerobu (przeważnie spody) majstrom, posiadającym samodzielne warsztaty, w których bądź zatrudniona jest większa ilość osób bądź też ci majstrowie (niesłusznie zwani chałupnikami) oddają ze swej strony robotę innym chałupnikom.

Niewątpliwie mamy tu do czynienia z samodzielnym przedsiębiorcą, który pokrywa swoje wszelkie wydatki, opłaca swój personel i . p. W tych warunkach brak jest wszelkich podstaw, ażeby takiego przedsiębiorcę często VIII-ej lub VII-ej kat. doliczać i to nietylko jego, ale i jego czeladników do liczby osób zatrudnionych w pracowni wytwórcy.

Należy przypuszczać, iż dla usunięcia powstałych wątpliwości Min. Skarbu wyda okólnik, wyjaśniający sprawę chałupników i rzekomych chałupników zgodnie z powyższemi zasadami.

UKŁAD CELNY MIĘDZY POLSKĄ A Z. S. R. R.

W dniu 22 czerwca r. b. zawarty został w drodze wymiany not między polskiem Ministerstwem Spraw Zagranicznych a ambasadą ZSRR. w Polsce układ celny na czas do 31 grudnia 1934 r.

Na mocy tego układu przyznane zostają Związkowi Sowieckiemu zniżki celne na futra, kawior, ryby słodkowodne świeże (sandacze i leszcze), ryby jesiotrowe oraz grzyby. Ponadto zastosowany zostaje do ZSRR. szereg zniżek konwencyjnych, obowiązujących na podstawie traktatów między Polską a innemi państwami. Dotyczy to jabłek, winogron, filmów, niektórych medykamentów, wina, nici i maszyn do szycia. Ogólnie rzecz biorąc, omawiany układ jest sumą postanowień celnych poprzedniego układu z dnia 10 października 1933 r., który upłynął dnia 31 marca r. b., oraz zawartych w umowie o „Sowpoltorgu“ autonomicznych ulg celnych, które obecnie zamieniono na zniżki konwencyjne.

W ten sposób zlikwidowana została w obrotach polsko-sowieckich luka, powstała po likwidacji „Sowpoltorgu“.

Nieujawniona pozostała w nocie kwestja sowieckich zamówień, z któremi związany jest niniejszy układ, gdyż kwestja zamówień jak również wysokości kontygentów na towary sowieckie, objęte listą zniżek celnych — zostaje załatwiona osobno w drodze porozumienia między Min. Przemysłu i Handlu a przedstawicielstwem handlowem ZSRR. w Warszawie. Porozumienie to nie podlega ogłoszeniu.

Okoliczność ta nadaje zawartemu układowi pozorny charakter jednostronnych ustępstw celnych ze strony polskiej, co, jak wynika z poprzednich wywodów, nie odpowiada rzeczywistości.

Dodać należy, że według porozumienia między Min. Przemysłu i Handlu a przedstawicielstwem handlowem ZSRR. lista kontyngentów nie pokrywa się narazie całkowicie z listą zniżek celnych, a ze strony ZSRR. nie jest zadecydowana sprawa zamówień na okres całego roku. W miarę napływania tych zamówień Min. Przemysłu i Handlu będzie mogło rozszerzyć kontyngenty na towary sowieckie, korzystając ze stworzonych ram celnych, a to w drodze porozumienia się z przedstawicielstwem handlowem ZSRR. bez konieczności uciekania się ponownie do zawierania układu, posiadającego formalny charakter prawno-międzynarodowy, a wymagającego zawsze długiej procedury, hamującej bieg wymiany towarowej.

FABRYKANCI WŁÓKIENNICZY USKARŻAJĄ SIĘ NA SPADEK ZUŻYCIA MANUFAKTURY.

Olbrzymie zwroty otrzymane przez fabryki ze składów hurtowych.

Fabrykanci włókienniczy są zaniepokojeni dużą liczbą zwrotów otrzymywanych przez fabryki ze składów hurtowych. W ostatnich miesiącach odbiorcy zwracają fabrykom niekiedy do 40 proc. zakupionych towarów. W ten sposób wszelka kalkulacja producentów włókienniczych zawodzi wobec spadku zużycia towarów.

Wydawca Za Krak. Stow. Kupców: Samuel Schechter. Redaktor odpow. Samuel Kurzman
Drukarnia Józefa Fischera, Kraków, Grodzka 62. Telefon 104-12.